

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ
БОРКО ВЕСЕЛИЯТ

chitanka.info

Борко веселият е четиринадесетгодишно момче. Той и майка му живеят най на края на най-бедния столичен квартал „Хаджи Димитър“. Имат си малка кирпичена къщица, останала от покойния му баща. Борко имаше по-голям брат и две сестри, има ги и сега. Но братът се запиля по работа някъде в чужди градове, сестрите се ожениха и дома останаха само старата майка и най-малкият, Борко.

Майката работи чужда работа, а Борко ходи на училище. Той е висок, рус, със сини засмени очи. Пък и не само очите, ами всичко у Борко е засмяно. Дай му на Борко само смях — смее се и русото му лице, очите, устните, та чак и кръпките на широкото му палто, и големите чужди обуца на краката!

От това му излезе и прякор — Борко веселият. Имаше си Борко и компания, все отбор дружина като него. Както тях, и Борко обичаше да поиграва и скитосва по целия град. А щом му паднеше някоя пара, не се отказваше и от киното, и от баничките, и от лютивите цигари...

Ако сте били в София, все ще сте го видели някъде. На кино седи на най-предните столове, откъдето хората изглеждат като великани, а къщите приличат на планини. Той вика браво, свирка с уста, ръкопляска и командува цялата банда хлапаци от най-предните редове.

В училището и директорът, и класната, и всички учители знаят дяволията му, но прощаваха му, защото се учеше добре. Прощаваше му и майка му, защото беше добър, обичлив и помагаше ѝ всякак. Шеташе в къщи, когато тя биваше навън, по работа, нагледваше кокошките и прасето, носеше ѝ вода от училищната чешма. И помагаше ѝ редовно срещу всяко пране да затикват с парцали дупките на старото им дървено корито.

— Боре! — викаше майка му. — Я донеси коритото от бараката да го накиснем, че довечера, като се върна от работа, ще пера, чедо!

— Пак ли ще му пушим корема с парцали, мамо — смееше се Борко.

— Пак, сине. Какво да сторя: разсъчва се пущината, тече... Пък и старо е то, старо. Май че е твой връстник вече. В него съм те къпала пръв път, когато беше ти ей таковинка е, мъничко като котенце — мяу, мяу, мяу... Пък сега я виж колчав си — цял мъж: по-висок си от мене...

И тя го гледаше засмяна и с насълзени от радост очи.

Борко донасяше коритото и го тръсваше пред вратата.

— На ти го. Дай сега ножа да му извадя пак старите черва!

Коритото наистина беше съвсем вехто, с изръфани ръбове и прогнило дъно. По външните и вътрешните ъгли личаха проядени цепнатини, затикани с гнили парцали. Борко приклякваше на него, вадеше старите и натикваше с нож в дупките нови късове плат. После го напълваше с вода и оставяха го да се накисне до вечерта.

Но един ден Борко ритна коритото и отказа да се разправя повече с него.

— Не ми трябва вече твоята гнила черупка! — заяви той на майка си. — Кърпи си го сама. Не видиш ли, че за нищо го не бива вече...

— Не думай тъй бре, чедо! Крива ли съм, като нямаме друго... — проплака тя.

Но Борко нахлупи до уши шапката си и се изгуби навън. Върна се късно през нощта и легна, без да вечеря. Утринта излезе рано преди майка си.

Оттогава Борко стана някак друг. Не дружеше вече с другарите си. Нямаше го нито на кино, нито по игрищата. Когато го питаха къде се губи, той им отговаряше загадъчно усмихнат.

Наистина, още от онази вечер той почна да се мярка все по-често по перона на Подуянската гара. Причакваше пътничките влакове и предлагаше на пътниците услугите си.

— Чичо, дай пет лева да ти отнеса куфара.

— Стрино, тежичка е бохчата. Да ти помогна ли? Колко ще дадеш?

— Госпожице, далече ли живеете? Ще ти откъсне ръцете тази кошница. Вдигни я на рамото ми...

Хората го гледаха. Едни го отминаваха мълчаливо, други го пъдеха, а някои се спираха.

— Малък си бе! Ще можеш ли да го отнесеш?

— Охо! Какви по-тежки съм носил аз! Дай да видиш!

И той измъкваше почти насила багажа от ръцете им.

Но парите не пилееше вече нито за кино и цигари, нито за банички. Той беше се сдобил отнякъде със старо, изкърпено портмоне, пущаше вътре парите и го криеше във вътрешния джоб на палтото си. След десетина дни кесията се изду. Борко я оглеждаше и подхвърляше на дланта си, радостно ухилен.

— Аха-а, расте, расте, майка й стара!...

Дойде есента. В петъчни дни по пазарите израснаха купища чушки, лук, домати. Борко беше там.

— Госпожа, мъкни ти мрежата, пък дай на мене чувалчето!

Жената го гледа недоверчиво.

— Брей, ама да не искаш много.

— Е, нищо де, ще дадеш пет лева, голяма работа!...

— А-а! Пет лева! Не може! Не може! Остави чувала!

— Хайде три дай — от мене да мине!

— Много! Много! И три е много. Ако скланяш за два — носи го. Близо живеем.

— Дай чувала. Брей, че си била скрънза...

— Де! Де! Да те не плесна! Вчерашен хлапак, пък и той...

Днес така, утре инак, пък левчетата се трупаха. Борко ги криеше вече на дъното на сандъчето, под книгите си. И все ги броеше: 10, 15, 20, 40... Охо! Четиридесет!

След Димитровден цели планини зелки задръстиха пазарите. Бащата на Борков другар имаше ръчна количка. Съюзиха се и подкараха количката към пазара.

— Ей, момчета, свободна ли количката?

— Свободна, чичо.

— Хайде да превозим дома тези зелки.

— Далече ли е?

— Ей там, зад улица „Буная“.

— Десет лева!

— Е-е, много искате! Пет! Пет!

— Не може: ако скланяш — 8; толкова!

— Добре, товарете.

— Брей, момчета, подире и моите ще прекарате! — викна други подир тях. — Ще ви чакам. Побързайте.

— Чакай ни — ей сега идем.

И така — цял следобед, чак докато се разтури пазарът. А в джобовете им тежаха по цяла шепа петолевки.

Наближи Никулден. Срещу празника Борко и майка му пак приклекнаха над коритото. Този път той й помагаше на драго сърце. И все се шегуваше:

— Мамо, познаваш ли свети Никола!

— Я! Че откъде ще познавам свети Никола?!

— Така. Той има ли брада и ботуши?

— Еха-а, ботуши ли? Какъв ще е такъв светия с ботуши!

— Че нали той е бил светец на рибарите? Всички рибари ходят с ботуши...

— Какво пък те е патил свети Никола!

— Сънувах го снощи. Затова. Уж отварям нашата барака и гледам — вътре старец с дълга брада и високи ботуши на крака. Вдигна брадвата и тряс-прас — нацепи ти коритото на трески...

— Хайде, хайде, стига бръцолови. Грехота е да се гавриш със светците.

— Чакай де, не се подигравам. „Ей — викнах му, — какво правиш? Да те види мама, счупва ти главата!“ „Нищо, Борко, нищо — дума ми, — я виж — донесох ѝ ново корито!“ И да видиш, мамо — до стената беше изправено ново-новишато корито — голямо, бяло, с дъсчици от две страни, да си слагаш сапуна, когато переш...

— Ехе, гладна кокошка просо сънува... Я носи това в бараката и заключи я добре, да не отмъкне някой и него... Излизам по работа, като се върна, ще пера.

Борко това и чакаше. Щом старата излезе, той подсвирна на Пецата, съседа си, пошушна му нещо, измъкнаха старото корито и го скриха на тавана у Пецови. Подире удариха ключовете на двете къщи и припнаха към града.

Върнаха се по здрач, като мъкнеха голямо, съвсем ново корито. Заобиколиха зад дворовете и Борко пое коритото през оградата, внесе го тичешком в бараката, нахлупи го и го покри с изтърбушения стар сламеник.

След малко ето ти ги завръщат се и майките им. А след малко стрина Станка, Борковата майка, нададе писък от бараката:

— Борко! Борко-о! Тичай по-скоро тук! Някой ни дигнал коритото. Няма го... Кучи сине, нали ти поръчах да заключиш бараката! На ти сега един свети Никола... Боже, божичко мили, какво ще правя сега без корито!

Довтаса и съседката.

— Какво има, Стано? Защо пициш такава?

— Мари, сестро, мари, душо, коритото ни няма. Откраднали го!

— Е, кому е притрябвало такава спукано корито!...

— Тъй зер, не беше спукано то. Вършеше още работа. Чунким вашето е по стока!

— Хайде де, не се зъби такава, ами дай свещ да го потърсим. Тука ще е. Да не го е скрил твоят хубостник. Той все такива ги върши!

Донесоха свещ. Съседката огледа насам-натам, повдигна сламеника, отметна го бързо и двете жени останаха втрещени: пред тях се белееше съвсем ново корито!

Стринка Станка не вярваше на очите си. Съседката го изправи, огледа го.

— Я, че то много яко корито мари, Стано — промълви тя със скрита завист.

Навън се чу весел кикот на двете момчета. Жените се извърнаха.

— Мари, Стано, син ти е нагласил тази работа...

Старата се спусна и прегърна момчето:

— Борко, маминото... Ти ли си, чедо...

Задавиха я сълзи.

— Брей, да не си го откраднал, брей — извика на Борко съседката.

— Ами, откраднал! — обади се неин Пецо. — Не бях ли и аз с него; купи го за осемдесет лева. Три месеца ги събирал...

— Виждаш ли ти, видиш ли човек! — изсъска майка му. — Браво, Борко, браво! Това се казва син... А пък нашият готованец все в ръцете ме гледа... Хайде бре да си ходим. Нямаме вече работа тука...

И тя изтласка Пецата навън.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.